

ROZŠÍŘENÍ KALIŠTĚ V DRASTECH

Pražský magistrát se dlouhodobě snaží o vymístění kalového hospodářství z pražského Císařského ostrova, od roku 2004 se soustředí na již jedinou lokalitu dnes zřídka využívaného kaliště v Drastech. V polovině dubna podal pražský magistrát oznámení o záměru vybudovat v Drastech buď bioplynovou stanici (hlučné zařízení se značnými emisemi i těkavých a zápachajících látek v nepřetržitém provozu) nebo totální modernizaci současného stavu (nepravděpodobné řešení vzhledem k problematickému nakládání se zbylým kalem). Zastupitelstvo obce Větrušice i rada města Klecany vydala k oznámení nesouhlasné stanovisko a požadovala další upřesnění parametrů záměru a uvedení mnohdy tendenčně zkreslených údajů na pravou míru. V současné době předkladatel záměru podle těchto připomínek studii přepracovává.

Praha se již od 70. let minulého století snaží vyřešit problematiku čištění odpadních vod a následné zpracování kalů. V průběhu doby byly vytvořeny různé studie, které v různých lokalitách navrhovaly různá technologická řešení; od spalování kalu v elektrárně Mělník (lokality Hostín) či v cementárnách, přes kompostaci a skládkování (současný areál Drasty) až po energetické zpracování (současný provoz na Císařském ostrově). Dlouhodobou strategií je ponechat Císařský ostrov pouze pro rekreační účely, bylo uvažováno o přemístění veškeré technologie do nově vybudovaného areálu v Čimicích nebo do klecanském lomu. Vzhledem k tomu, že čimická varianta umístit čistírnu do skalního masivu narazila na odpor místních obyvatel, a k faktu, že lom v Klecanech bude provozován odhadem minimálně dalších 15 let, zůstává od roku 2004 ve hře pouze postupná minimalizace technologií na Císařském ostrově s tím, že technologie budou postupně vymisťovány do Drast.

Poznamenejme, že mnohé z uvedených studií buď zůstaly pouze na papíře nebo z nich byly realizovány pouze první etapy. I tento aspekt přispěl k tomu, že dnešní provoz dimenzovaný na 1 000 000 ekvivalentních obyvatel nespĺňuje veškeré požadavky na kvalitu vypouštěné vyčištěné vody. Roztroušenost studií zapříčinila, že dnes na Císařském ostrově najdeme hned několik konkurenčních technologií na zpracování kalů – kal je stabilizován jak anaerobně (bioplynová stanice – cca 75% provozu), tak aerobně (ke kompostaci – Drasty, cca 5% nouzového provozu a zbytek k průmyslovému kompostování - skládkování).

Řešení energetického využití odpadů a kalů z Prahy v Drastech

V dubnu tohoto roku Magistrát Hl.m. Prahy předložil Ministerstvu životního prostředí oznámení nazvané „Řešení energetického využití odpadů a kalů z Prahy“. Oznámení navrhuje v areálu současného kaliště v Drastech vybudovat nový provoz ať již k anaerobní nebo aerobní stabilizaci kalu. Záměr předpokládá provoz 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Obě varianty přivádí z Císařského ostrova 41 000 tun kalu

denně obsahující 250 tun sušiny zředěné vodou, kal v Drastech zpracovávají a přebytečnou vodu vrací zpět na Císařský ostrov. Kapacita obou variant je dimenzována na 1,6 milionu ekvivalentních obyvatel – tedy navýšení současné kapacity z Císařského ostrova o dalších 60%. I z tohoto důvodu někteří odborníci hovoří o předimenzování celého projektu.

První varianta upřednostňovaná pražským magistrátem spočívá v *anaerobní stabilizaci kalu*, jejíž vedlejší produktem je *bioplyn*. Ten je možné jímat a následně spalovat v tzv. kogeneračních jednotkách, „spalovacích motorech na plyn“, jejichž výkon je převáděn na zelenou (dotovanou) elektrickou energii. Výstupem technologie je 416 tun zbylého vyhnílého kalu denně, který bude cca 30 kamiony odvážen k průmyslovému skládkování. Studie uvádí, že *emise CO, NO a SO₂* takového provozu budou shodné s dnešními emisemi spalovny komunálního odpadu v *Malešicích*. Vedle těchto emisí však lze předpokládat značné (avšak podlimitní) *emise tuhých látek* a *emise pachových látek* (kde česká legislativa limit neudává). Studie však připouští jediný negativní aspekt – vizuální narušení krajinného rázu několika až 30 m vysokými nádržemi. Problematické na této variantě jsou i *hlukové emise*, studie proto předpokládá vykoupení a následnou *demolici 5 rodinných domů* v těsném okolí kaliště – ostatní kompenzace nepřipouští s odkazem na územní plán Klecan.

Bioplynová stanice Aarhus (Zdroj: Wikipedie)

Druhá varianta spatřuje energetické využití v přimíchání vysušeného kalu do biomasy a následnou výrobu pelet. Celý proces *aerobní stabilizace kalu* probíhá za přístupu vzduchu (prakticky se jedná o totální modernizaci a rozšíření stávajícího stavu). Studie udává, že emise z takového provozu jsou nižší než u první varianty, avšak emise pachových částic (jenž nelze nikterak technologicky eliminovat) budou enormní. Dále obchodní model prodeje pelet je potencionálně komplikovaný, neboť vyhnílé kaly obsahují jak *těžké kovy včetně rtuti*, tak i další škodlivé látky včetně *dioxinů*, což nemusí být pro koncového zákazníka přijatelné. Díky nutnosti kombinovat kal s biomasou vzrůstá objem dopravy o 60 kamionů denně.

Obecně lze konstatovat, že mnohé parametry studií uváděné jsou značně vágní, někdy i tendenčně zkreslené. Například sekce studie *doprava* udává, že aktuální provoz na silnicích od Zdíbska až po areál kaliště je zatížen 160 kamiony denně. Absolutně opomíjí fakt, že drtivá většina kamionů končí již ve velkoskladu potravin či obsluhuje klecanský lom – a to nehledě na fakt, že od křižovatky u Větrušic k areálu kaliště je

průjezd nákladním automobilům zakázán. V tomto kontextu považuje navýšení o dalších 30, respektive 60 kamionů denně za nevýznamné. Podobným způsobem se vypořádává i s *emisemi*, kdy jsou průměrovány hodnoty ze stanice Veltrusy (průmyslová zóna Kralupy včetně Kaučuku) a ze stanice Kobyličky (exhalace ze stále stojící Zenklovy ulice) a nárůst emisí ze zamýšleného provozu je opět označován v takovém prostředí za nepatrný. Poslední ukázkou je konstatování, že vliv na území zapojené do ochranného projektu NATURA2000 je vyloučen, neboť se žádné takové území v blízkosti realizace záměru nevyskytuje. Ve skutečnosti Národní přírodní rezervace *Větrušická rokle* (vzdálená 1,2 km) je součástí tohoto projektu již od roku 2007, rezervace Máslovická stráň o zápis usiluje.

Zjišťovací řízení na Ministerstvu životního prostředí

K oznámení se Ministerstvu životního prostředí měly možnost vyjádřit jak dotčené orgány, tak široká veřejnost. I díky doručeným vyjádření shledalo ministerstvo vliv záměru na životní prostředí za *významný* a nařídilo jej posoudit (tj. *zpracovat EIA*).

Mezi nejčastější připomínky patří *absence hlukových i rozptylových (emisních) studií, posouzení vlivu na zdraví obyvatelstva, podzemní vody, absence rizikových faktorů včetně havárií*. Mezi dalšími připomínkami je i požadavek, aby studie obsahovala i způsob transportu kalu z Troji do Drast, tedy projekt ve skále raženého, cca 12km dlouhého tunelu rozměrově shodnému s tunely metra včetně přemostění údolí v Klecánkách u stávající čistírny odpadních vod.

Souhlasí
 MČ Praha 6
 MČ Praha 7 - Troja
 MČ Praha 8
 Městský úřad Brandýs
 Povodí Vltavy, a.s.

Chtějí doplnění
 Středočeský kraj
 Hl.m. Praha
 MŽP (voda, ovzduší)

Nesouhlasí
 Klecany (*nepřijatelný*)
 Větrušice
 Zdiby
 ČIŽP
 MŽP (odpad)
 Arnika (os)
 Volba pro obec (os)
 Metropolitní region (os)

Blízká budoucnost

Další potencionální hrozbou je deklarace pražského magistrátu do roku 2025 postavit „někde“ *spalovnu kalů*. Ta může být alternativou k předkládaným variantám, avšak může i tyto varianty doplňovat. V takovém scénáři můžeme očekávat, že kal bude *anaerobně stabilizován, spalováním získaného bioplynu* v kogeneračních jednotkách bude vyrobena *elektrická energie* a zbylých předpokládaných 416 tun vyhnílého kalu spáleno například ve *fluidním reaktoru* za vysokých teplot, které zaručují rozložení složitých škodlivých látek na jednodušší, těžké kovy se usazují na filtrech a teprve až takto vzniklý popílek je skládkován. Jak vyplývá z pokusů s fluidním spalováním uhlí a kalů, emise (nejen v případě možné poruchy filtrů)

pravděpodobně *nebudou zanedbatelné*. Z logistického hlediska je umístění spalovny nasnadě – v místě jejich zpracování.

I z toho úhlu pohledu by bylo vhodné *ujasnit si celou koncepci zpracování kalů a odpadů z Prahy*, komplexně porovnat všechny možné, technicky realizovatelné varianty. Dnes však dochází k záměrnému rozdrobení celého komplexního záměru na dílčí podprojekty – každý s vlastním bagatelizujícím posouzením vlivu na své okolí, avšak aniž by celý komplex staveb musel být posuzován.

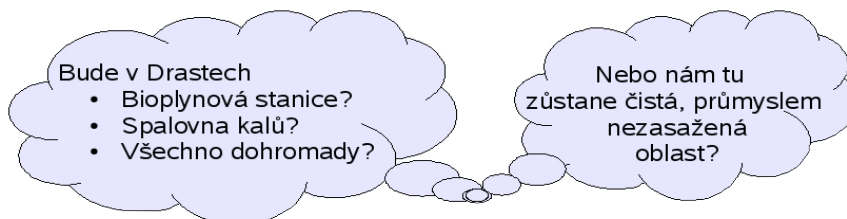
Fluidní spalovna - Vídeň

Rekreační zóna u nás nebo na Císařském ostrově?

Dnes je pražským magistrátem prosazováno postupné plíživé vymístění částí ústřední čistírny odpadních vod do Drast a vybudování rekreační zóny na Císařském ostrově. Existují však i varianty mimo drastecký areál založené i třeba na spalování – ať již v *mělnické elektrárně*, v *cementárnách* v okolí Prahy či v *Malešické spalovně*. Tyto varianty však dnes nikdo neprosazuje.

Z výše uvedených důvodů se Občanské sdružení *Klecansko, Větrušicko a okolí* rozhodlo podpořit zamítavé stanovisko uvedených obcí a zorganizovalo petiční akci „*NE rozšíření kaliště Drasty*“. **Petici je možné podepsat** zejména na městském úřadě v **Klecanech** a na obecních úřadech ve **Větrušicích a Sedlci**. Petice mimo jiné požaduje sjednocení všech dílčích projektů a analýzu *všech dostupných řešení včetně těch mimo areál Drast*. Další podrobnější informace jsou k dispozici na webových stránkách sdružení www.os-kvo.cz. Občanské sdružení rovněž *pořádá veřejnou besedu* s možností **podpisu petice**, na kterou jste tímto srdečně zváni.

NE rozšíření kaliště Drasty

Veřejná beseda
v nově otevřené hospůdce Wjetrák, Hlavní 2, Větrušice
čtvrtek 22. července od 19:00

Další besedy budou v předstihu oznamovány zejména na webových stránkách sdružení www.os-kvo.cz